

Modelowy program praktycznej nauki zawodu dla zawodu technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych

Wariant współpracy *szkoła - pracodawca*

Celem głównym projektu jest przygotowanie rozwiązań w zakresie angażowania pracodawców w organizację praktycznej nauki zawodu dla branży tekstylno-odzieżowej poprzez opracowanie we współpracy z placówkami kształcenia zawodowego oraz pracodawcami modelowych programów praktycznej nauki zawodu dla zawodów na poziomie kwalifikacji technika oraz zasad jakości zapewniania kształcenia praktycznego realizowanego u pracodawców i rekomendacji do zmian przepisów prawa oświatowego.

Cele szczegółowe to opracowanie we współpracy z interesariuszami:

- (1) modelowych programów praktycznej nauki zawodu dla branży we współpracy z pracodawcami,
- (2) weryfikacja modelu w praktyce poprzez pilotaż przeprowadzony w wybranym zawodzie,
- (3) zasad zapewniania jakości kształcenia praktycznego realizowanego u pracodawcy oraz proponowanego narzędzia ich weryfikacji i przeprowadzenie pilotażu tego narzędzia,
- (4) ram jakości staży i praktyk i rekomendacji do zmian przepisów prawa oświatowego.

Opracowane zostaną modelowe programy praktycznej nauki zawodu dla każdej z grup zawodów w branży tekstylno-odzieżowej, czyli łącznie 2 modelowe programy PNZ dla grup zawodów: włókiennictwo oraz przemysł odzieżowy w 2 wariantach realizacji kształcenia praktycznego: szkoła - pracodawca, szkoła-CKZ-pracodawca

Model dla danej branży będzie obejmował rozwiązania uwzględniające zróżnicowaną strukturę przedsiębiorstw (MŚP, duże). Modelowy program PNZ będzie zawierał:

- a) treści nauczania dla każdego z zawodów do realizacji w rzeczywistych warunkach pracy, a w przypadku wariantu współpracy na linii szkoła centrum kształcenia praktycznego pracodawca także treści do realizacji w centrum kształcenia praktycznego,
- b) rozwiązania organizacyjne dla każdego z zawodów w zakresie realizacji zajęć praktycznych, a w technikum i szkole policealnej także praktyk zawodowych, w rzeczywistych warunkach pracy,
- c) wzór umowy szkoły z pracodawcą oraz wzór umowy szkoły z centrum kształcenia praktycznego i pracodawcą dla danej branży,
- d) sposób zaangażowania nauczycieli, w tym nauczycieli praktycznej nauki zawodu oraz kierowników kształcenia praktycznego w realizację zajęć praktycznych, a w technikum i szkole policealnej także praktyk zawodowych, a w przypadku wariantu współpracy na linii szkoła – CKZ- pracodawca, również w centrum kształcenia praktycznego,
- e) zasady zapewniania jakości kształcenia praktycznego realizowanego u pracodawcy wraz z proponowanym narzędziem ich weryfikacji, umożliwiające monitorowanie jakości kształcenia praktyczne przez wszystkie zaangażowane strony.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Model: szkoła pracodawca

Zawód - technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych

Zaprezentowany model programów praktycznej nauki zawodu dla zawodu technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych w oparciu o współpracę z pracodawcami będzie obejmował następujące zagadnienia:

1. Analiza podstaw prawnych kształcenia w zawodzie.....	3
2. Podział treści nauczania na semestry wraz z uzasadnieniem przyjętej kolejności	5
3. Korelacje między-przedmiotowe i ich rola w utrwalaniu wiedzy i umiejętności	25
4. Treści nauczania do realizacji w rzeczywistych warunkach pracy w szkole i u pracodawcy.....	25
5. Rozwiązania organizacyjne w zakresie realizacji zajęć praktycznych, a także praktyk zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy.....	41
6. Zasady i formy monitorowania jakości kształcenia praktycznego realizowanego przez uczniów u pracodawcy	43
7. Przykładowy wzór umowy szkoły z pracodawcą, (także wzory innych dokumentów PNZ).....	44
8. Formy współpracy nauczycieli, w tym nauczycieli praktycznej nauki zawodu oraz kierowników kształcenia praktycznego w realizację zajęć praktycznych, a także praktyk zawodowych.....	51

1. Analiza podstaw prawnych kształcenia w zawodzie.

Podstawy prawne kształcenia w zawodzie:

- **Rozporządzeniem MEN w sprawie praktycznej nauki zawodu** z dnia 22 lutego 2019 r. (Dz.U 2019 poz. 391)

- **Rozporządzeniem MEN** w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego z dnia 15 lutego 2019 (Dz.U 2019 poz. 316),

- **Rozporządzeniem MEN w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół** z dnia 3 kwietnia 2019 r. (Dz.U 2019 poz. 639) w szczególności zał. 7,

-Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. (Dz.U 2019 poz. 991) w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach

Zgodnie z **Rozporządzeniem MEN** w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego z dnia 13 marca 2017 (Dz.U 2017 poz 622 ze zm.) technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych może być kształcony w szkole branżowej II stopnia na podbudowie gimnazjum (szkoły podstawowej).

Okres kształcenia trwa 4 lata. Zawód jest ma dwie kwalifikacje.

Zgodnie z **Rozporządzeniem MEN** w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego z dnia 15 lutego 2019 (Dz.U 2019 poz. 316) zał. 5, określone zostały obowiązkowe tygodniowe liczby godzin kształcenia zawodowego na **19 godzin** w kształceniu zawodowym teoretycznym i **31** godzin w kształceniu zawodowym praktycznym.

Zgodnie **Rozporządzeniem MEN w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach** z dnia 16 maja 2019 r. (Dz.U 2019 poz. 991)zawód: technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych jest kształcony w grupie zawodów administracyjno-usługowych w kwalifikacji: MOD.08. Wytwarzanie, konserwacja i renowacja rękodzielniczych wyrobów włókienniczych i MOD.13. Projektowanie i organizacja procesów wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych nr zawodu 311931.

Cele kształcenia:

„Absolwent szkoły kształcącej w zawodzie technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

- 1) wykonywania projektów plastycznych włókienniczych wyrobów dekoracyjnych;
- 2) sporządzania dokumentacji technicznej włókienniczych wyrobów dekoracyjnych;
- 3) wytwarzania i wykańczania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych;
- 4) wykonywania prac związanych z konserwacją i renowacją włókienniczych wyrobów dekoracyjnych.

Dokument ten zawiera efekty kształcenia z podziałem na jednostki kształcenia wspólne dla wszystkich zawodów, branży włókienniczej. Słowem, wykaz wszystkich umiejętności, jakie ma mieć absolwent, który ukończy kształcenie w zawodzie.

W niniejszym dokumencie są także szczegółowo określone warunki kształcenia a więc baza szkoły, w której może być prowadzone kształcenie - technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych.

W końcowej części dokumentu podana jest obowiązująca minimalna liczba godzin kształcenia:

- Efekty kształcenia wspólne dla wszystkich zawodów oraz efekty kształcenia wspólne dla zawodów w ramach obszaru administracyjno-usługowego, stanowiące podbudowę do kształcenia w zawodzie lub grupie zawodów - 300 godzin
- MOD.08. „Wytwarzanie, konserwacja i renowacja rękodzielniczych wyrobów włókienniczych” 800 godzin
- MOD.13. „Projektowanie i organizacja procesów wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych „ 250 godzin.

Kształcenie praktyczne może odbywać się w: pracowniach i warsztatach szkolnych, placówkach kształcenia praktycznego oraz podmiotach stanowiących potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół kształcących w zawodzie.

Szkoła organizuje praktyki zawodowe w podmiocie zapewniającym rzeczywiste warunki pracy właściwe dla nauczanego zawodu w wymiarze 4 tygodni (160 godzin).

Zgodnie z **Rozporządzeniem MEN w sprawie praktycznej nauki zawodu** z dnia 22 lutego 2019 r. (Dz.U 2019 poz. 391) relacja szkoła-pracodawca jest ściśle określona i oprócz dowolności, że można więcej,

jest zawarte w niniejszym rozporządzeniu wszystko co szkoła ma obowiązek realizować w oparciu o rzeczywiste warunki pracy we współpracy z lokalnymi pracodawcami. Należy tutaj podkreślić, że zarówno w niniejszym dokumencie jak i w podstawach programowych jest wyraźne wskazanie, że to szkoła organizuje PNZ, to szkoła ma obowiązek zawarcie odpowiednich umów, dostarczenia wykazu treści do realizacji w czasie zajęć praktycznych. Wymaga to podkreślenia, gdyż często szkoły pozostawiają to jako dowolność wyboru dla uczniów, co zaburza rzetelność kształcenia. Nie zawsze bowiem są to sprawdzone placówki o odpowiednim poziomie wykonywania zadań zawodowych.

2. Podział treści nauczania na semestry wraz z uzasadnieniem przyjętej kolejności.

Jak widać z przedstawionych powyżej rozporządzeń, nie ma w ogólnie obowiązujących dokumentach Programów nauczania oraz Szkolnych planów nauczania, czy choćby wykazu podstawowych przedmiotów nauczania. Są to dokumenty które każda szkoła (placówka kształcąca w zawodach) opracowuje samodzielnie. Są dostępne na stronach internetowych ORE przykładowe programy i plany. Oprócz samych efektów kształcenia i ich przyporządkowania do poszczególnych przedmiotów, ważne jest, w jakiej kolejności dane umiejętności i treści nauczania są przekazywane uczniom. Pięcioletni cykl edukacji daje duże pole manewru w zakresie ustalenia właściwej kolejności realizowanych przedmiotów.

Przedmiot	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa IV	Klasa V
Kształcenie teoretyczne					
Bezpieczeństwo i higiena pracy	Zasady bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i wymogi ergonomii w rękodzielniczym przedsiębiorstwie włókienniczym. – Klasyfikacja środków gaśniczych. – Prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony				

	<p>środowiska w Polsce. Czynniki szkodliwe dla zdrowia i życia człowieka występujące w pracy technika włókienniczych wyrobów dekoracyjnych i sposoby zapobiegania występowaniu czynników szkodliwych dla życia i zdrowia. Zasady organizacji stanowisk pracy w zakładach. włókienniczych rękodzielniczych. Zasady udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy.</p>				
<p>Rysunek zawodowy</p>	<p>Zasady sporządzania rysunku technicznego. Rysunek techniczny maszynowy. Symbole i oznaczenia stosowane w rysunkach technicznych. Schematy technologiczne maszyn i urządzeń stosowanych do wytwarzania tkanych wyrobów włókienniczych. Części maszyn i urządzeń tkackich stosowanych do wytwarzania tkanych wyrobów rękodzielniczych. Symbole i oznaczenia stosowane w rysunkach</p>				

	<p>technicznych rękodzielniczych maszyn tkackich. Zasady tworzenia kompozycji kolorystycznych płaskich i przestrzennych stosownych do haftów. Zasady obsługi programów komputerowych do tworzenia rysunków technicznych.</p>				
<p>Materiałoznawstwo surowców włókienniczych</p>	<p>Klasyfikacja włókien naturalnych. Właściwości fizykochemiczne i użytkowe włókien naturalnych. Zastosowanie włókien naturalnych. Metody otrzymywania włókien naturalnych. Metody uszlachetniania włókien naturalnych.</p>	<p>Klasyfikacja włókien chemicznych. Właściwości fizykochemiczne i użytkowe włókien chemicznych. Metody wytwarzania włókien chemicznych. Zastosowanie włókien chemicznych. Metody uszlachetniania włókien chemicznych. Rodzaje odpadów powstałych przy wytwarzaniu włókien chemicznych</p>			
<p>Technologia wyrobów rękodzielniczych</p>	<p>Zasady tworzenia kompozycji płaskich i przestrzennych tkanych wyrobów rękodzielniczych. Wykonywanie kompozycji kolorystycznych płaskich i przestrzennych wyrobów dekoracyjnych. Metody wytwarzania półproduktów włókienniczych. Budowa i</p>	<p>Zasady tworzenia kompozycji płaskich i przestrzennych stosownych do haftów. Zasady tworzenia kompozycji kolorystycznych, płaskich i przestrzennych haftów. Etapy wytwarzania haftów. Techniki haftowania.</p>	<p>Kompozycje kolorystyczne rękodzielniczych wyrobów dzianych. Budowa dzianin. Rodzaje dzianin. Parametry budowy dzianin. Sploty dziewiarskie. Techniki wytwarzania dzianin. Zasada działania maszyn dziewiarskich</p>		

	<p>parametry nitek stosowanych w tkanych wyrobach rękodzielniczych. Rodzaje nitek stosowanych w tkanych wyrobach rękodzielniczych. Parametry budowy tkanin. Właściwości użytkowe tkanin. Rodzaje splotów tkackich i ich parametry. Zasady rysowania splotów tkackich. Techniki wytwarzania tkanych wyrobów rękodzielniczych. Dobór i przygotowanie osnowy i wątku do tkania. – Klasyfikacja odpadów powstałych podczas wytwarzania tkackich wyrobów rękodzielniczych. – Wykonywanie obliczeń technologicznych określonych dla projektowanego tkanego wyrobu rękodzielniczego. Zasady sporządzania kalkulacji planowanej dla projektowanego tkanego wyrobu rękodzielniczego. Zasady obsługi programów komputerowych wspomagające wykonywanie rysunków technicznych i projektów tkanego</p>	<p>Zasady wykonywania rysunków schematycznych haftów. Edytory graficzne do tworzenia projektów plastycznych rękodzielniczych wyrobów haftowanych. Parametry budowy haftów. Właściwości i rodzaje nitek stosowanych do wytwarzania haftowanych wyrobów dekoracyjnych. Narzędzia i artykuły pomocnicze do wykonania wyrobu haftowanego. Zasady sporządzania kalkulacji wyrobów haftowanych. Schematy technologiczne maszyn i urządzeń stosowanych do wytwarzania dzianych wyrobów rękodzielniczych. Części maszyn i urządzeń dziewiarskich stosowanych do wytwarzania wyrobów rękodzielniczych. Symbole i oznaczenia stosowane w rysunkach technicznych rękodzielniczych</p>	<p>stosowanych do wytwarzania wyrobów rękodzielniczych. Rękodzielnicze wyroby dziane. Wyroby liniowe stosowane do wytwarzania rękodzielniczych wyrobów dzianych. Klasyfikacja odpadów powstałych podczas wytwarzania dziewiarskich wyrobów rękodzielniczych. Zasady sporządzania kalkulacji dziewiarskich wyrobów rękodzielniczych. Projektowanie dzianych wyrobów rękodzielniczych. Zasady obsługi programów komputerowych wspomagających wykonywanie kompozycji kolorystycznych dzianych wyrobów rękodzielniczych. Zasady tworzenia kompozycji płaskich i przestrzennych wyrobów koronkarskich. Surowce stosowane do wytwarzania wyrobów koronkarskich. Wyroby liniowe stosowane do wytwarzania</p>		
--	---	--	---	--	--

	wyrobu rękodzielniczego.	maszyn dziewiarskich	wyrobów koronkarskich. Rodzaje wyrobów koronkarskich. Techniki wytwarzania koronek. Parametry wyrobów koronkarskich. Narzędzia i artykuły pomocnicze do wytwarzania wyrobów koronkarskich. Obliczenia zapotrzebowania na surowiec do wykonania wyrobów koronkarskich. Zasady obsługi programów komputerowych wspomagających wykonywanie kompozycji koronkarskich wyrobów rękodzielniczych.		
Podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej					Podstawy formalno-prawne działalności gospodarczej. Formy organizacyjno-prawne działalności gospodarczej. Przepisy prawa podatkowego. Rejestrowanie własnej firmy. Dokumentacja dotycząca podejmowania działalności gospodarczej. Zasady opracowywania biznes planu planowanej

					<p>działalności gospodarczej. Urządzenia biurowe i programy wspomagające prowadzenie własnej firmy. Zasady obsługi urzędzeń biurowych. Programowe komputerowe wspomagające prowadzenie działalności gospodarczej. Zasady obsługi programów komputerowych wspomagających prowadzenie działalności gospodarczej. Zasady organizacji stanowisk pracy biurowej. Zasady prowadzenia korespondencji w przedsiębiorstwie . Działania marketingowe, rozpoznawanie potrzeb klientów. Przychody i koszty w działalności gospodarczej</p>
Kompetencje społeczne i organizacja pracy zespołów					<p>Uniwersalne zasady etyki. Prawa i obowiązki, zasady i reguły postępowania. Godność osoby i dobra wspólnego. Nauka, wiedza i uczenie się jako wartości w życiu człowieka. Praca i jej wartość dla człowieka.</p>

					<p>Etyka zawodowa pracownika i pracodawcy. Rola i znaczenie kultury osobistej w życiu człowieka oraz w pracy zawodowej. Samoocena jako element kształtujący kompetencje społeczne. Prawo autorskie, a ocena moralna plagiatu. Cyberprzemoc czyli zagrożenia z sieci. Przykłady zachowań etycznych i naruszania zasad etyki w zawodzie. Podstawowe zasady i normy zachowania w różnych sytuacjach. Innowacyjność i kreatywność w działaniu. Twórcze rozwiązywanie problemu. Rola kreatywności w dążeniu do samorozwoju. Rozpoznawanie kreatywności u siebie i u innych. Konsekwencja w dążeniu do realizacji zadania. Konsekwencja a upór w dążeniu do realizacji wyznaczonych celów. Odpowiedzialność podjętych decyzji związanych ze stanowiskiem pracy. Analiza i znaczenie</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>własnych zachowań oraz ich przyczyn i konsekwencji. Odpowiedzialność prawna za podejmowane działania. Odpowiedzialność finansowa, materialna za powierzony majątek, sprzęt techniczny. Analiza przypadku/ zdarzenia wymagającego podjęcia decyzji na stanowisku pracy i brania za nią odpowiedzialność i. Zmiana jako proces. Znaczenie zmian w życiu człowieka. Bariery a otwartość na zmiany. Przykłady zmian w organizacji i ich wpływ na zmianę zachowań człowieka. Siły inspirujące i hamujące wprowadzanie zmian. Źródła zmian organizacyjnych. Pojęcie stresu. Techniki radzenia sobie ze stresem. Analiza przypadków sytuacji stresowych na w życiu zawodowym. Wiedza i jej wpływ na postęp cywilizacyjny. Planowanie</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>własnego rozwoju. Przestępstwo przemysłowe. Pojęcie tajemnicy zawodowej. Odpowiedzialność prawna za złamanie tajemnicy zawodowej. Zasady nieuczciwej konkurencji i konsekwencji prawnych naruszenia tajemnicy zawodowej. Pojęcie asertywności. Pojęcie negocjacji. Techniki negocjacyjne. Charakterystyka postaw i zachowań człowieka przy prowadzeniu negocjacji. Sposoby prowadzenia negocjacji. Negocjowanie prostych umów i porozumień. Zasady komunikacji interpersonalnej. Stosowanie komunikatów "ja" Mowa ciała w komunikacji międzyludzkiej. Rola komunikacji interpersonalnej pracy zespołu Czynniki związane z procesami rozwoju małej grupy Metody poznania zespołu.</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>Sposoby wybierania osób do zadań wykonywanych w zespole. Skutki złe podjętych decyzji przy wyborze osób do przydzielonych zadań? Budowanie idei wzajemnej pomocy, Omówienie procesu grupowego, Budowanie samodzielności i autonomiczności jednostki i grupy, Uczenie się w oparciu o osobiste doświadczenie, Metody i techniki pracy grupowej. Udzielanie i przyjmowanie informacji zwrotnej, sposoby i techniki Podstawowe bariery w osiągnięciu pożądanego efektywności pracy grupy Samocena, jako element rozwoju osobistego i organizacji Znaczenie postępu technicznego i innowacyjności. Techniki organizacji czasu pracy. Wyznaczanie celów. Planowanie pracy zespołu.</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>Realizacja zadań zespołu. Monitorowanie pracy zespołu. Analiza i ocena podejmowanych działań. Dojrzałość w działaniu. Proces podejmowania decyzji. – Skutki stanowisku pracy. Metody wyeliminowania stresu w pracy zawodowej jasność wykonywanych zadań, planowanie działań, zarządzanie czasem prywatnym i firmowym, rozumienie treści kształcenia Uszczegółowione efekty kształcenia komunikatów, szanowanie pracy innych, wspieranie się w zespole, pozytywne motywowanie do pracy. Oddziaływanie stresu ciągłego na organizm ludzki. Asertywność wobec sytuacji nieaprobowanych społecznie. Mobilność zawodowa a podnoszenie umiejętności zawodowych. Europass. Kwalifikacyjne kursy zawodowe. Polska i europejska rama</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>kwalifikacji. Świadomość i znaczenie uczenia się przez całe życie. Podnoszenie wiedzy, kwalifikacji, umiejętności w życiu osobistym i w rozwiązywaniu problemów - studium przypadku. Aktywne słuchanie. Konflikt - czy możemy go uniknąć. Metody i techniki rozwiązywania konfliktów. Mediacje jako sposób rozwiązywania problemów. Role w zespole i znaczenie lidera w zespole. Techniki poznania własnych możliwości. Metody ewaluacji własnych zachowań. Dynamika rozwoju grupy. Techniki poznania możliwości ludzi pracujących w zespole. Metody pozytywnego motywowania do pracy w zespole. Samoocena pracy własnej w zespole. Delegowanie zadań w zespole Planowanie zadań. Przydział zadań dla osób w zespole. Podejmowanie</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>decyzji o sposobie realizacji zadań Przydzielone zadania członkom poszczególnym członkom grupy, zespołu. Monitorowanie produkcji Podnoszenie jakości pracy. Znaczenie normalizacji w produkcji, w swojej branży zawodowej. Podnoszenie jakości i bezpieczeństwa warunków pracy. Modernizacja, reorganizacja miejsca pracy. Podstawowe zasady motywacji Informacja zwrotna dla członków grupy, lidera grupy podczas wykonywania przydzielonych zadań, podczas procesu technologicznego produkcji. Grywalizacja, jako metoda budowania potencjału grupy – wykorzystanie gry dydaktycznej do budowania zaangażowania zespołu Normy i wartości demokratyczne leżące u podstaw aktywności społecznej na poziomie małej grupy,</p>
--	--	--	--	--	---

					Techniki i sposoby komunikowania się w zespole. Zasady delegowania uprawnień w małym zespole.
Język obcy zawodowy				Zasady komunikacji w kontaktach z klientem w języku obcym. Zwroty grzecznościowe w kontaktach z klientem w języku obcym. Sporządzanie korespondencji biznesowej w języku obcym. Terminologia z zakresu rękodzielniczych wyrobów dekoracyjnych.	Terminologia z zakresu surowców włókienniczych. Terminologia z zakresu marketingu. Wyszukiwanie informacji z obcojęzycznych zasobów Internetu dotyczących surowców włókienniczych i rękodzielniczych wyrobów włókienniczych
Metrologia włókiennicza		Zasady obsługi programów komputerowych wspomagających wykonywanie i opracowywanie wyników badań metrologicznych. Metody badania surowców i wyrobów włókienniczych. Zasady doboru metody badania surowców i wyrobów włókienniczych. Przyrządy i aparatura do badania parametrów budowy i właściwości użytkowych surowców i wyrobów włókienniczych.	Normalne warunki badań metrologicznych. Zasady wykonywania pomiarów właściwości surowców włókienniczych. Zasady wykonywania pomiarów parametrów strukturalnych wyrobów włókienniczych. Charakterystyka wskaźników wyznaczanych podczas pomiarów metrologicznych. Metody opracowywania wyników pomiarów i ich interpretacja.	Właściwości higieniczne, estetyczne i wytrzymałościowe, konfekcyjne wyrobów włókienniczych. Sposoby konserwacji wyrobów włókienniczych. Środki stosowane do konserwacji wyrobów włókienniczych.	
Kształcenie praktyczne					

<p>Wytwarzanie włókienniczych wyrobów rękodzielniczych</p>	<p>Zagrożenia dla życia i zdrowia występujące przy obsłudze maszyn i urządzeń tkackich. Zasady organizacji stanowiska pracy przy krosnach ręcznych. Maszyny i urządzenia do tkania ręcznego. Dobieranie i przygotowanie osnowy i wątku do tkania. Zasady obsługi krosien ręcznych. Przyczyny powstawania błędów tkackich sposoby zapobiegania i usuwania. Ocena jakości wyrobów tkanych. Konserwacja narzędzi i urządzeń do wytwarzania wyrobów tkanych. Zagrożenia dla życia i zdrowia występujące przy wykonywaniu zadań zawodowych związanych z wytwarzaniem haftowanych rękodzielniczych wyrobów włókienniczych. Zasady organizacji stanowiska pracy do</p>	<p>Zagrożenia dla życia i zdrowia występujące przy wykonywaniu zadań zawodowych związanych z wytwarzaniem dzianych rękodzielniczych wyrobów włókienniczych. Zasady organizacji stanowiska pracy do wytwarzaniem dzianych wyrobów rękodzielniczych. Rodzaje splotów dziewiarskich. Zasady doboru surowców do wykonywania dzianych wyrobów rękodzielniczych. Zasady obsługi maszyn dziewiarskich ręcznych. Zasady projektowania wyrobów dziewiarskich. Wykonywanie splotów i wyrobów dziewiarskich na drutach i szydełkiem. Przyczyny powstawania błędów w dzianych wyrobach rękodzielniczych, sposoby zapobiegania i usuwania.</p>	<p>Metody wykończenia dzianych wyrobów rękodzielniczych. Ocena jakości wyrobów dzianych. Konserwacja narzędzi i urządzeń do wytwarzania wyrobów dzianych. Zagrożenia dla życia i zdrowia występujące przy wykonywaniu zadań zawodowych związanych z wytwarzaniem koronkarskich wyrobów rękodzielniczych. Zasady organizacji stanowiska pracy do wytwarzania koronkarskich wyrobów rękodzielniczych ręcznych. Rodzaje splotów koronkarskich. Techniki wytwarzania splotów koronkarskich. Zasady doboru surowców do wykonywania koronkarskich wyrobów rękodzielniczych. Metody wykończenia koronkarskich wyrobów rękodzielniczych. Przyczyny powstawania błędów w koronkarskich</p>		
--	---	---	---	--	--

			wyrobach rękodzielniczych, sposoby zapobiegania i usuwania. Metody wykończania koronkarskich wyrobów rękodzielniczych. Ocena jakości wyrobów koronkarskich. Konserwacja narzędzi i urządzeń do wytwarzania wyrobów koronkarskich		
Konserwacja i renowacja włókienniczych wyrobów dekoracyjnych		Rodzaje i przyczyny uszkodzeń włókienniczych wyrobów dekoracyjnych. Zakres napraw włókienniczych wyrobów dekoracyjnych. Metody renowacji wyrobów rękodzielniczych. Metody konserwacji wyrobów rękodzielniczych. Narzędzia i urządzenia do naprawy wyrobów rękodzielniczych. Środki do konserwacji wyrobów rękodzielniczych. Zasady sporządzania kalkulacji wykonywanej usług. Zagrożenia dla życia i zdrowia występujące przy	Zasady wykonywania renowacji wyrobów rękodzielniczych. Zasady wykonywania konserwacji wyrobów rękodzielniczych. Ocena jakości wyrobów haftowanych. Przyrządy do pomiaru oceny jakości usług rękodzielniczych. Zasady obsługi przyrządów do pomiaru oceny jakości usług rękodzielniczych. Aparatura kontrolno-pomiarowa do oceny warunków klimatycznych w pomieszczeniach do renowacji i konserwacji wyrobów rękodzielniczych. Zasady obsługi aparatury kontrolnopomiar		

		wykonywaniu zadań zawodowych związanych z naprawą, konserwacją i renowacją rękodzielniczych wyrobów włókienniczych. Zasady organizacji stanowiska pracy do naprawy, konserwacji i renowacji rękodzielniczych wyrobów włókienniczych.	owej do oceny warunków klimatycznych w pomieszczeniach do renowacji i konserwacji wyrobów rękodzielniczych		
Pracownia projektów włókienniczych wyrobów dekoracyjnych				Zasady organizacji stanowiska pracy zgodnie z wymogami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska w pracy. Środki ochrony indywidualnej stosowane na stanowiskach pracy związanych z wykonywaniem projektów włókienniczych wyrobów dekoracyjnych. Zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów ochrony przeciwpożarowej podczas wykonywania zadań zawodowych związanych z	Zasady opracowania bieżącego i okresowego planu kontroli procesu technologicznego wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych. Środki ochrony osobistej stosowane dla pracowników zatrudnionych w zakładach wytwarzających włókiennicze wyroby dekoracyjne. Zasady opracowania instrukcji przestrzegania zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów ochrony przeciwpożarowej zakładu wytwarzającego włókiennicze

				<p>wykonywaniem projektów wyrobów włókienniczych. Techniki komputerowe do wykonania projektu wyrobu włókienniczego. Zasady obsługi programów komputerowych wspomagających projektowanie wyrobów włókienniczych. Techniki wykonywania projektów plastycznych. Dobór surowców z uwzględnieniem przeznaczenia włókienniczego wyrobu dekoracyjnego. Zastosowanie włókienniczych wyrobów dekoracyjnych. Warunki eksploatacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych w określonych wnętrzach lub obiektach. Właściwości surowców włókienniczych stosowanych do wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych Techniki wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych. Zasady doboru maszyn i urządzeń stosowanych do</p>	<p>wyroby dekoracyjne. Zasady powiadamiania systemu pomocy medycznej w przypadku sytuacji stanowiącej zagrożenie zdrowia i życia. Plan obsługi maszyn i urządzeń do wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych. Analiza wyników obserwacji obsługi maszyn i urządzeń do wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych. Założenia techniczne i technologiczne metody wykończenia włókienniczych wyrobów dekoracyjnych. Zasady doboru maszyn i urządzeń do wykończenia włókienniczych wyrobów dekoracyjnych. Procedury jakości w procesie technologicznym wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych. Nieprawidłowość i w przebiegu procesów technologicznych wytwarzania</p>
--	--	--	--	---	--

				<p>wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych. Zasady rysowania splotów tkackich i dziewiarskich. Zasady rysowania splotów koronkarskich. Zasady doboru parametrów wyrobów liniowych do projektowanych dekoracyjnych wyrobów włókienniczych. Warunki techniczne wykonywania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych Aparatura kontrolno-pomiarowa do wyznaczania warunków klimatycznych w pomieszczeniu. Zasady dokonywania pomiarów warunków klimatycznych w pomieszczeniu. Zagrożenia i czynniki szkodliwe dla zdrowia człowieka występujące podczas wykonywania zadań zawodowych w zakładach wytwarzających włókiennicze wyroby dekoracyjne. Metody zapobiegania zagrożeniom i</p>	<p>włókienniczych wyrobów dekoracyjnych, przyczyny ich powstawania i metody zapobiegania. Dokumentacja procesów wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych.</p>
--	--	--	--	--	---

				<p>czynnikom szkodliwym dla zdrowia człowieka występującym podczas wykonywania zadań zawodowych w zakładach wytwarzających włókiennicze wyroby dekoracyjne. Rodzaje maszyn i urządzeń elektrycznych. Budowa i funkcje zespołów, podzespołów i mechanizmów maszyn i urządzeń w zakładach wytwarzających włókiennicze wyroby dekoracyjne. Zasady opracowania planu kontroli pracy maszyn i urządzeń w zakładach wytwarzających włókiennicze wyroby dekoracyjne. Parametry podlegające kontroli pracy maszyn i urządzeń w zakładach wytwarzających włókiennicze wyroby dekoracyjne. Budowa maszyn do wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych. Zasady montażu i demontażu maszyn i urządzeń mechanicznych.</p>	
--	--	--	--	---	--

				<p>Schematy techniczno-technologiczne maszyn i urządzeń do wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych. Narzędzia do montażu i demontażu maszyn i urządzeń mechanicznych. Projekt techniczny i technologiczny włókienniczego wyrobu dekoracyjnego.</p>	
--	--	--	--	---	--

3. Korelacje między-przedmiotowe i ich rola w utrwalaniu wiedzy i umiejętności

W celu szybkiego przyswajania wiedzy oraz zdobywania umiejętności przez uczniów istotny jest odpowiednio skonstruowany plan przedmiotowy, składający się z przedmiotów teoretycznych oraz praktycznych, podczas których kolejność omawianych zagadnień powinna być dostosowana tak, aby tematyka zajęć teoretycznych wyprzedzała tematykę zajęć praktycznych. Ważna jest spójność treści oraz zjawisko powtarzalności w ich utrwalaniu poprzez zastosowanie w praktyce. W związku z tym istotne jest również odpowiednie wyposażenie pracowni oraz stopniowanie trudności zdobywanych umiejętności w sposób rosnący tj. rozpoczynając od wykonywania projektów plastycznych włókienniczych wyrobów dekoracyjnych, sporządzania ich dokumentacji technicznej, organizacji procesów wytwarzania oraz ich wytwarzania i wykańczania do wykonywania prac związanych z ich konserwacją i renowacją.

4. Treści nauczania do realizacji w rzeczywistych warunkach pracy w szkole i u pracodawcy

Istotą nauczania zawodu technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych jest zdobycie przez ucznia wiedzy teoretycznej i praktycznej z zakresu:

- 1) wykonywania projektów plastycznych włókienniczych wyrobów dekoracyjnych;
- 2) sporządzania dokumentacji technicznej włókienniczych wyrobów dekoracyjnych;
- 3) wytwarzania i wykańczania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych;
- 4) wykonywania prac związanych z konserwacją i renowacją włókienniczych wyrobów dekoracyjnych.

Technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych może podejmować samodzielną działalność gospodarczą lub pracę w zakładach rzemieślniczych, w muzealnych i konserwatorskich pracowniach

tkanin, w pracowniach artystów plastyków. Praca ta ma charakter usługowy i wykonywana jest indywidualnie (stanowiskowo) oraz/lub zespołowo. Technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych współpracuje z innymi pracownikami.

W związku z powyższym treści nauczania w rzeczywistych warunkach pracy w szkole i u pracodawcy powinny uwzględniać poza ww. zakresem, zdobycie również takich umiejętności jak:

- zrozumienie i wykorzystanie terminologii zawodowej,
- kształtowanie relacji interpersonalnych, umiejętność pracy w grupie, komunikatywność, rzetelność,
- terminowość,
- odpowiedzialność za wykonywane zadania.

W ramach zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w szkole i u pracodawcy nauka będzie polegała na wykonywaniu zadań na różnych stanowiskach tj.:

- 1) opracowywaniu projektów plastycznych włókienniczych wyrobów dekoracyjnych;
- 2) sporządzaniu dokumentacji technicznej włókienniczych wyrobów dekoracyjnych;
- 3) organizacji procesów wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych;
- 3) wytwarzaniu i wykańczaniu włókienniczych wyrobów dekoracyjnych;
- 4) wykonywaniu prac związanych z konserwacją i renowacją włókienniczych wyrobów dekoracyjnych, budując jednocześnie w uczniu poczucie odpowiedzialności za wykonywane czynności, rzetelność w wykonywaniu zadań, komunikatywność oraz umiejętność rozumienia poleceń.

MOD.08.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	Szkoła	U pracodawcy na zajęciach praktycznych i praktykach zawodowych	Uwagi
1)rozdzieli pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią;	x	x	Obowiązkowe szkolenie z zakresu BHP każdego nowo przyjętego ucznia przez pracodawcę, przed przystąpieniem do praktyki zawodu
2)rozdzieli zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska w Polsce;	x		Efekt kształcenia realizowany w warunkach zajęć edukacyjnych w ramach przedmiotu teoretycznego w szkole.
3) rozdzieli prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy;	x		Jw.

4) określa zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka występujące w środowisku pracy oraz sposoby zapobiegania im;	x	x	W naturalnych warunkach pracodawcy/instytucji przewiduje i unika zagrożeń dla zdrowia i życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych
5) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych;	x	x	Efekt kształcenia realizowany w warunkach zajęć edukacyjnych w ramach przedmiotu teoretycznego w szkole.
6) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;	x	x	Jw.
7) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymogami ergonomii oraz przepisami prawa dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;		x	Wykorzystując wiedzę z zakresu BHP, ochrony p/poż., ochrony środowiska i ergonomii pracy organizuje i wykonuje czynności zawodowe u pracodawcy.
8) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego;	x	x	Jw.
MOD.08.2. Podstawy wytwarzania wyrobów włókienniczych	Szkoła	Pracodawca	Uwagi
1) charakteryzuje właściwości fizykochemiczne włókien naturalnych i chemicznych (sztucznych i syntetycznych);	x		Efekt kształcenia realizowany w warunkach zajęć edukacyjnych w ramach przedmiotu teoretycznego w szkole.
2) charakteryzuje sposoby otrzymywania surowców, półproduktów i wyrobów włókienniczych;	x	x	Niezbędnym jest teoretyczne wyposażenie ucznia w wiedzę o stosownych przepisach prawa pracy, prawa dotyczące ochrony danych osobowych oraz przepisy prawa podatkowego i prawa autorskiego, instruktaż wstępny oraz bieżący i praktyczne zastosowanie w warunkach typowych i problemowych.
3) charakteryzuje parametry budowy wyrobów włókienniczych;	x	x	Jw. z tą różnicą, że dotyczy przyswojenia i stosowania przepisów

			prawa regulujących prowadzenia działalności gospodarczej.
4) charakteryzuje procesy wytwarzania wyrobów włókienniczych;	x	x	Efekt kształcenia realizowany w warunkach zajęć edukacyjnych w ramach przedmiotu teoretycznego w szkole.
5) charakteryzuje odpady powstałe podczas wytwarzania wyrobów włókienniczych;	x		Przygotowanie teoretyczne w szkole umożliwi analizę działań przedsiębiorstw funkcjonujących w branży
6) sporządza szkice i rysunki techniczne części maszyn i urządzeń włókienniczych;		x	Podczas zajęć praktycznych uczestniczy w przedsięwzięciach firmy.
7) rozróżnia maszyny i urządzenia włókiennicze do wytwarzania określonego wyrobu włókienniczego;	x	x	Osiągnięcie efektu kształcenia wymaga teoretycznego przygotowania w szkole oraz praktycznego zastosowania w firmie.
8) charakteryzuje części maszyn i urządzeń włókienniczych;	x	x	jw
9) wykorzystuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych;	x	x	Przygotowanie teoretyczne w szkole umożliwi poznanie rodzajów urządzeń biurowych oraz ich praktyczną obsługę w firmie.
10) posługuje się normami i stosuje procedurę oceny zgodności;	x		Osiągnięcie efektu kształcenia wymaga teoretycznego przygotowania w szkole
MOD.08.3. Wykonywanie rękodzielniczych wyrobów tkanych i haftowanych			
1) określa rodzaje nitki stosowanych w rękodzielniczych wyrobach tkanych i haftowanych;	x	x	-zleceniodawca/ zleceniobiorca może być obcokrajowcem niemówiącym w języku polskim, -instrukcje w języku obcym, - cele komunikacyjne: coraz częściej zatrudniani w branży są obcokrajowcy nie mówiący w języku polskim,

			Efekt kształcenia realizowany w warunkach zajęć edukacyjnych w ramach przedmiotu teoretycznego w szkole.
2) klasyfikuje rodzaje wyrobów rękodzielniczych tkanych i haftowanych;	x	x	Efekt kształcenia realizowany w warunkach zajęć edukacyjnych w ramach przedmiotu teoretycznego w szkole.
3) określa wpływ składu surowcowego na jakość wyrobów tkanych i haftowanych oraz ich przechowywanie;	x	x	Jw.
4) prezentuje właściwości użytkowe wyrobów rękodzielniczych tkanych i haftowanych;	x	x	Jw.
5) określa parametry budowy wyrobów rękodzielniczych tkanych i haftowanych.	x	x	Jw. Zagraniczne publikacje, czasopisma branżowe, obcojęzyczne instrukcje urzędzeń
6) wykonuje rysunki splotów tkackich zasadniczych oraz splotów tkackich pochodnych od zasadniczych			
7) sporządza projekty plastyczne wyrobów rękodzielniczych tkanych i haftowanych			
8) dobiera surowce do wykonywania wyrobów rękodzielniczych tkanych i haftowanych			
9) dobiera techniki wykonywania rękodzielniczych wyrobów tkanych i haftowanych			
10) przygotowuje krosno rękodzielnicze oraz artykuły pomocnicze do wytworzenia tkanych wyrobów rękodzielniczych			
11) dobiera narzędzia i artykuły pomocnicze do wykonania rękodzielniczego wyrobu haftowanego			
12) wykonuje i wykończa rękodzielnicze wyroby tkane i haftowane			
13) ocenia jakość rękodzielniczych wyrobów tkanych i haftowanych			
14) wykonuje prace związane z konserwacją narzędzi i urzędzeń stosowanych do ręcznego wytwarzania rękodzielniczych wyrobów tkanych i haftowanych			
15) sporządza kalkulacje kosztów wytwarzania rękodzielniczych wyrobów tkanych i haftowanych			
MOD.08.4. Wykonywanie rękodzielniczych wyrobów dzianych i koronkarskich			
1) charakteryzuje rodzaje rękodzielniczych	x	x	Dla osiągnięcia efektu kształcenia koniecznym

wyrobów dzianych i koronkarskich oraz ich przeznaczenie użytkowe;			warunkiem jest teoretyczne przyswojenie wiadomości w zakresie w warunkach instytucji szkolnej natomiast praktyczne osiągnięcie efektu możliwe jest w warunkach naturalnych pracodawcy.
2) oblicza parametry budowy dzianiny i wyrobu koronkarskiego;	x	x	Zajęcia praktyczne w warunkach naturalnych umożliwią rozwiązywanie różnego rodzaju zadań w warunkach typowych i problemowych w pracy na stanowisku krawca.
3) charakteryzuje sploty dzianin i wyrobów koronkarskich;	x	x	
4) wykonuje rysunki schematyczne podstawowych i pochodnych splotów dziewiarskich;	x	x	Dla osiągnięcia efektu kształcenia koniecznym warunkiem jest teoretyczne przyswojenie wiadomości w zakresie w warunkach instytucji szkolnej natomiast praktyczne osiągnięcie efektu możliwe jest w warunkach naturalnych pracodawcy.
5) charakteryzuje projekty plastyczne rękodzielniczych wyrobów dzianych i koronkarskich;	x	x	Podczas zajęć praktycznych uczeń nabywa umiejętność ponoszenia odpowiedzialności za podejmowane działania obserwując skutki podejmowanych przez siebie działań w sytuacji typowej i problemowej.
6) dobiera techniki wykonywania dzianych i koronkarskich wyrobów rękodzielniczych;	x	x	Współczesne warunki funkcjonowania na rynku pracy wymagają stałego rozwoju, doskonalenia i otwartości na zmieniające się warunki funkcjonowania na rynku pracy, obserwacja uczestnicząca umożliwi wypracowanie postawy

			zawodowej otwartej na zmiany.
7) rozróżnia maszyny, narzędzia oraz przybory do wykonywania wyrobów dzianych i koronkarskich;	x	x	Przygotowanie teoretyczne z zakresu czynników stresujących oraz technik i metod radzenia sobie z nimi jest czynnikiem niezbędnym do osiągnięcia tego efektu kształcenia. Kolejnym krokiem jest doskonalenie umiejętności radzenia sobie z nim w warunkach symulowanych oraz praktyczne stosowanie w warunkach naturalnych.
8) przygotowuje wyroby liniowe do wytwarzania rękodzielniczych wyrobów dzianych i koronkarskich;	x	x	Konieczne jest motywowanie i mobilizowanie ucznia do stałego aktualizowania wiedzy i doskonalenia umiejętności zawodowych dla zapewnienia wysokiej jakości usług na rzecz pracodawcy.
9) wykonuje rękodzielnicze wyroby dziane i koronkarskie;	x	x	Odpowiedzialność za przestrzeganie tajemnicy zawodowej oraz praktyczne jej zastosowanie możliwe jest do osiągnięcia w warunkach rzeczywistych u pracodawcy. W szczególności tajemnica dotycząca prac autorskich, zabytkowych oraz związanych z umową o zakazie konkurencji.
10) ocenia jakość rękodzielniczych wyrobów dzianych i koronkarskich;	x	x	Umiejętność współpracy w zespole uczniów nabędzie w naturalnym środowisku pracy spotykając się z różnego rodzaju sytuacjami typowymi i problemowymi.
11) sporządza kalkulację kosztów wytwarzania dzianych i koronkarskich wyrobów rękodzielniczych;	x	x	Umiejętność nabywa w pracy w grupie/zespole

MOD.08.5. Wykonywanie konserwacji i renowacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych			
1) określa rodzaje uszkodzeń włókienniczych wyrobów dekoracyjnych;	x	x	
2) charakteryzuje metody renowacji i konserwacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych;	x	x	
3) charakteryzuje czynności związane z naprawą, renowacją i konserwacją włókienniczych wyrobów dekoracyjnych;	x	x	
4) charakteryzuje maszyny, urządzenia i narzędzia stosowane do naprawy, renowacji i konserwacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	x	x	
5) charakteryzuje materiały i środki do konserwacji oraz renowacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	x	x	
6) sporządza zapotrzebowanie na materiały podstawowe i pomocnicze do konserwacji oraz renowacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych;	x	x	
7) sporządza kalkulacje kosztów związanych z konserwacją i renowacją włókienniczych wyrobów dekoracyjnych;	x	x	
8) wykonuje konserwację i renowację włókienniczych wyrobów dekoracyjnych;	x	x	
9) ocenia jakość wykonanych konserwacji i renowacji włókienniczego wyrobu dekoracyjnego;	x	x	
10) optymalizuje warunki klimatyczne w pomieszczeniach, w których wykonuje się renowację i konserwację włókienniczych wyrobów dekoracyjnych;	x	x	
MOD.08.6. Język obcy zawodowy			
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie;	x	x	
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego,	x	x	

a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową);			
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru);	x	x	
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych;	x	x	
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych;	x	x	
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz	x	x	

podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem obcym nowożytnym b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne;			
MOD.08.7. Kompetencje personalne i społeczne			
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej;	x	x	
2) planuje wykonanie zadania;	x	x	
3) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania;	x	x	
4) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany;	x	x	
5) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem;	x	x	
6) doskonali umiejętności zawodowe;	x	x	
7) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej;	x	x	
8) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów;	x	x	
9) współpracuje w zespole;	x	x	
MOD.13.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	Szkoła	U pracodawcy na zajęciach praktycznych i praktykach zawodowych	Uwagi
1) określa zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka występujące w środowisku pracy oraz sposoby zapobiegania im	x	x	Obowiązkowe szkolenie z zakresu BHP każdego nowo przyjętego ucznia przez pracodawcę, przed przystąpieniem do praktyki zawodu
2) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	x		Efekt kształcenia realizowany w warunkach zajęć edukacyjnych w ramach przedmiotu teoretycznego w szkole.
3) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	x		Jw.
4) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymogami ergonomii oraz przepisami	x	x	W naturalnych warunkach

prawa dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;			pracodawcy/instytucji przewiduje i unika zagrożeń dla zdrowia i życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych
5) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego;	x	x	Efekt kształcenia realizowany w warunkach zajęć edukacyjnych w ramach przedmiotu teoretycznego w szkole.
MOD.13.2. Podstawy wytwarzania wyrobów włókienniczych	Szkoła	Pracodawca	Uwagi
1) charakteryzuje właściwości fizykochemiczne włókien naturalnych i chemicznych (sztucznych i syntetycznych);	x		Efekt kształcenia realizowany w warunkach zajęć edukacyjnych w ramach przedmiotu teoretycznego w szkole.
2) charakteryzuje sposoby otrzymywania surowców, półproduktów i wyrobów włókienniczych;	x	x	Niezbędnym jest teoretyczne wyposażenie ucznia w wiedzę o stosownych przepisach prawa pracy, prawa dotyczące ochrony danych osobowych oraz przepisy prawa podatkowego i prawa autorskiego, instruktaż wstępny oraz bieżący i praktyczne zastosowanie w warunkach typowych i problemowych.
3) charakteryzuje parametry budowy wyrobów włókienniczych;	x	x	Jw. Z tą różnicą, że dotyczy przyswojenia i stosowania przepisów prawa regulujących prowadzenia działalności gospodarczej.
4) charakteryzuje procesy wytwarzania wyrobów włókienniczych;	x	x	Efekt kształcenia realizowany w warunkach zajęć edukacyjnych w ramach przedmiotu teoretycznego w szkole.
5) charakteryzuje odpady powstałe podczas wytwarzania wyrobów włókienniczych;	x		Przygotowanie teoretyczne w szkole umożliwi analizę działań przedsiębiorstw

			funkcjonujących w branży
6) sporządza szkice i rysunki techniczne części maszyn i urządzeń włókienniczych		x	Podczas zajęć praktycznych uczestniczy w przedsięwzięciach firmy.
7) rozróżnia maszyny i urządzenia włókiennicze do wytwarzania określonego wyrobu włókienniczego;	x	x	Osiągnięcie efektu kształcenia wymaga teoretycznego przygotowania w szkole oraz praktycznego zastosowania w firmie.
8) charakteryzuje części maszyn i urządzeń włókienniczych;	x	x	jw
9) wykorzystuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych;	x	x	Przygotowanie teoretyczne w szkole umożliwi poznanie rodzajów urządzeń biurowych oraz ich praktyczną obsługę w firmie.
10) posługuje się normami i stosuje procedurę oceny zgodności;	x		Osiągnięcie efektu kształcenia wymaga teoretycznego przygotowania w szkole
MOD.13.3. Badanie parametrów surowców i wyrobów włókienniczych			
1) rozróżnia techniki wytwarzania wyrobów włókienniczych	x	x	.
2) dobiera metody badania surowców i wyrobów włókienniczych;	x	x	
3) dobiera przyrządy i aparaturę do badania surowców i wyrobów włókienniczych;	x	x	J
4) wykonuje pomiary parametrów strukturalnych i użytkowych wyrobów włókienniczych;	x	x	
5) opracowuje wyniki badań laboratoryjnych.	x	x	
6) interpretuje wyniki badań laboratoryjnych			
7) określa właściwości konfekcyjne wyrobów włókienniczych	x	x	.
8) określa właściwości higieniczne, estetyczne i wytrzymałościowe wyrobów włókienniczych;	x	x	
MOD.13.4. Projektowanie włókienniczych wyrobów dekoracyjnych oraz planowanie procesów ich wytwarzania			
1) projektuje wyroby włókiennicze z zastosowaniem technik komputerowych;	x	x	
2) przestrzega zasad prezentacji i ekspozycji prac plastycznych i projektów	x	x	.
3) rozpoznaje surowce oraz techniki wykonania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	x	x	
4) projektuje włókiennicze wyroby	x	x	.

dekoracyjne, uwzględniając ich właściwości użytkowe;			
5) opracowuje koncepcję zastosowania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych do określonego wnętrza lub obiektu;	x	x	
6) dobiera surowce oraz techniki wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	x	x	
7) wykonuje rysunki splotów stosowanych we włókienniczych wyrobach dekoracyjnych	x	x	
8) opracowuje dokumentację projektową włókienniczych wyrobów dekoracyjnych;	x	x	
9) dobiera metody wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych;	x	x	
10) optymalizuje warunki klimatyczne w pomieszczeniu, w którym wytwarza się włókiennicze wyroby dekoracyjne.	x	x	
11) planuje czynności związane z wytwarzaniem włókienniczych wyrobów dekoracyjnych;	x	x	
MOD.13.5. Organizowanie i kontrolowanie procesów wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych.			
1) ocenia stan techniczny maszyn i urządzeń;	x	x	
2) przestrzega zasad montażu i demontażu zespołów maszyn i urządzeń mechanicznych	x	x	
3) charakteryzuje rodzaje maszyn i urządzeń elektrycznych;	x	x	
4) przygotowuje maszyny i urządzenia do wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych zgodnie z założeniami technicznym i technologicznymi;	x	x	
5) kontroluje przebieg procesu technologicznego zgodnie z dokumentacją techniczno-technologiczną;	x	x	
6) rozpoznaje nieprawidłowości przebiegu procesu technologicznego	x	x	
7) dobiera sposoby korygowania nieprawidłowości procesu technologicznego;	x	x	
8) prowadzi dokumentację przebiegu procesu wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	x	x	
MOD.13.6. Język obcy zawodowy			
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie	x	x	

c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie;			
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową);	x	x	
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	x	x	
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z	x	x	

wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych			
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych;	x	x	
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem obcym nowożytnym b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne;	x	x	
MOD.13.7. Kompetencje personalne i społeczne			
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej;	x	x	
2) planuje wykonanie zadania;	x	x	
3) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania;	x	x	
4) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	x	x	
5) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	x	x	
6) doskonalą umiejętności zawodowe	x	x	
7) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	x	x	
8) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów;	x	x	
9) współpracuje w zespole;	x	x	
MOD.13.8. Organizacja pracy małych zespołów			
1) planuje i organizuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań;	x	x	
2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań;	x	x	
3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań	x	x	
4) monitoruje i ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań;	x	x	
5) wprowadza rozwiązania technicznotechnologiczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość prac;	x	x	

Analiza godzin wynikająca z planu nauczania:

Rzeczywiste realizowane godziny kształcenia zgodnie z rozporządzeniem o organizacji roku szkolnego w szkole publicznej. Jeden rok szkolny to 38 tygodni nauki.

Lp.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne i zajęcia z wychowawcą	Tygodniowy wymiar godzin w klasie					Razem godzin tyg. w okresie nauczania
		I	II	III	IV	V	
Przedmioty w kształceniu zawodowym teoretycznym							
1.	Bezpieczeństwo i higiena pracy	1					1
2.	Rysunek zawodowy	1					1
3.	Materiałoznawstwo surowców włókienniczych	1	1				2
4.	Technologia wyrobów rękodzielniczych	3	4	6			13
5.	Kompetencje społeczne i organizacja pracy zespołów					1	1
6.	Podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej					1	1
7.	Metrologia włókiennicza		1	1	4 (w I sem)		4
8.	Język angielski zawodowy				1	1	2
Razem godzin przedmiotów zawodowych		6	6	7	3	3	25
Przedmioty w kształceniu zawodowym praktycznym							
1.	Wytwarzanie włókienniczych wyrobów rękodzielniczych	3	2	2			7
2.	Konserwacja i renowacja włókienniczych wyrobów dekoracyjnych		2	2			4
3.	Pracownia projektów włókienniczych wyrobów dekoracyjnych				9	12(w I sem.)	15
Razem godzin przedmiotów zawodowych		3	4	4	9	6	26
Razem		9	10	11	12	9	51

W ramowym planie i podstawach programowych godziny zakładają przeliczenie 32 tygodni nauki realizowanych w roku szkolnym (+- 1.09-24.06) to najczęściej po 38 tygodni nauki w roku szkolnym. Podstawy zakładają minimum. Szkoła zawsze może realizować większą liczbę godzin. Zgodnie z przykładowym planem nauczania ORE, podział godzin jest następujący:

Klasa I - 32 tygodnie X 9 godzin

Klasa II - 32 tygodnie X 10 godzin

Klasa III - 32 tygodnie X 11 godzin

Klasa IV -32 tygodnie X 12 godzin

Klasa V - 32 tygodnie X 9 godzin.

Szkoły publiczne mają obowiązek przestrzegania rozporządzenia MEN o organizacji roku szkolnego więc są obligatoryjnie realizowane większe liczby godzin wynikające wprost z tygodni nauki.

Należy zwrócić uwagę iż, poszczególne efekty kształcenia otrzymywane są w drodze teoretycznej oraz praktycznej nauki zawodu. W zakresie praktyki zawodowej realizowanej u pracodawcy, w zależności od charakterystyki wykonywanych przez niego usług poszczególne efekty kształcenia realizowane będą z większym lub mniejszym zaangażowaniem czasowym. Dodatkowo w zależności od wiedzy teoretyczno-praktycznej ucznia pracodawca zaangażuje go w zadania o większej lub mniejszej odpowiedzialności.

Należy również rozróżnić praktyczną naukę w zależności od charakterystyki usług miejsca wykonywanych praktyk, jak muzea gdzie wykonywana jest konserwacja i renowacja wyrobów, czy pracownie artystyczne, gdzie najpierw tworzone są nowe projekty, które następnie są wykonywane i wykańczane.

5. Rozwiązania organizacyjne w zakresie realizacji zajęć praktycznych, a także praktyk zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy

Zajęcia praktyczne i praktyki odbywać powinny się w kwalifikacji MOD.08. w zakresie wytwarzania włókienniczych wyrobów rękodzielniczych(w tym: wytwarzania rękodzielniczych wyrobów tkanych, haftowanych, dzianych, wytwarzania rękodzielniczych koronek i wyrobów koronkarskich) oraz konserwacji i renowacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych (w tym: przygotowania do wykonywania napraw, konserwacji i renowacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych oraz wykonywania napraw, konserwacji i renowacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych), a następnie po zdobyciu kwalifikacji MOD.08. być kontynuowane w ramach kwalifikacji MOD.13.. Projektowania i organizacji procesów wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych w zakresie wykonywania projektów plastycznych włókienniczych wyrobów dekoracyjnych, sporządzania dokumentacji technicznej, wytwarzania i wykańczania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych oraz wykonywania prac związanych z ich konserwacją i renowacją.

Zajęcia praktyczne w szkole powinny być prowadzone w odpowiednio wyposażonych pracowniach. Kształcenie praktyczne może odbywać się również w: placówkach kształcenia praktycznego oraz podmiotach stanowiących potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół kształcących w zawodzie.

Zalecane metody dydaktyczne w procesie nauczania-uczenia się praktycznego to: metoda pokazu z instruktążem, ćwiczenia produkcyjne, metoda projektu, ćwiczenia (kształtujące umiejętności wykonywania rysunków technicznych i projektowania kompozycji plastycznych), metoda tekstu przewodniego pozwalające na kształtowanie umiejętności analizowania i selekcjonowania informacji z zakresu projektowania wyrobów rękodzielniczych, wykorzystywanie programów

komputerowych, wykładu informacyjnego, ćwiczeń laboratoryjnych i programowanych z użyciem maszyny dydaktycznej i komputera, prezentacji multimedialnych i filmów dydaktycznych, ćwiczeń kształtujących umiejętności odczytywania, projektowania i opracowywania dokumentacji technologicznej wyrobów dekoracyjnych tkanych, haftowanych, dzianych i koronkarskich, dyskusja dydaktyczna (burza mózgów, metaplan).

Podczas praktyk zawodowych preferowany jest indywidualny dobór placówek oraz form pracy uczniów uwzględniające m.in. :

- warunki, środki, metody i formy kształcenia do potrzeb ucznia,
- zainteresowania uczniów,
- zadania o różnym stopniu trudności i złożoności,
- różne formy zachęcania uczniów do korzystania z różnych źródeł informacji zawodowej.

Zajęcia powinny być realizowane w różnych firmach. Jest to istotne, gdyż w różnych firmach są wykonywane włókiennicze wyroby dekoracyjne różnego typu i stosowane niejednakowe systemy pracy. Ze względów organizacyjnych oraz w trosce o efektywne wykorzystanie czasu, jaki spędza uczeń u pracodawcy, zaleca się zasadę przydziału ucznia do danej firmy biorąc po uwagę ilość zatrudnionych pracowników i ilość stanowisk pracy. Do jednej firmy w zależności od jej wielkości kierujemy od jednego do czterech uczniów. Zaleca się, aby uczeń miał możliwość uczestniczenia w całym procesie wytwarzania, konserwacji i renowacji wyrobów i był indywidualnie „przypisany” do danego działu na określony okres czasu. W mniejszych firmach lub punktach usługowych uczestniczy w procesie wykonywania poszczególnych asortymentów zgodnie z potrzebami pracodawcy. Osobą bezpośrednio nadzorującą ucznia w przedsiębiorstwie kieruje pracą ucznia i wskazuje czynności jakie ma danego dnia wykonywać.

W dniu, w którym uczeń ma zajęcia w firmie, nie powinien mieć zajęć w szkole. Pracodawca ustala z uczniem dokładne godziny rozpoczęcia i zakończenia zajęć w zależności od potrzeb firmy. Mając na uwadze bezpieczeństwo uczniów należy uwzględnić warunek, że uczeń musi zakończyć zajęcia na placówce do godziny 19.00. Godziny nieobecności na zajęciach praktycznych należy odrobić w późniejszym terminie np. pozostając w kolejnych tygodniach zajęć dłużej niż obowiązujące 5 godzin.

W celu zachowania porządku organizacyjnego, przydziałem placówek dla konkretnych uczniów dla wszystkich roczników realizujących kształcenie praktyczne u pracodawców, zajmowałby się na poziomie szkoły jeden nauczyciel.

Firmy i instytucje zajmujące się projektowaniem, wytwarzaniem, wykańczaniem, konserwacją i renowacją włókienniczych wyrobów dekoracyjnych są przeważnie małymi i średnimi zakładami rzemieślniczych, muzeami, pracowniami konserwatorskimi tkanin i dzianin oraz pracowniami artystów-plastyków, których asortyment różni się w zależności od regionu. W wyborze miejsca praktyk ważne jest, aby praktyki nie były stresem tylko doświadczeniem przynoszącym dobre odczucia i dlatego nie tylko zakres prac jest tu ważny, ale i dopasowanie osoby do warunków. Przydział konkretnej firmy, może być uzależniony od miejsca zamieszkania ucznia (ze względu na dojazd) oraz od jego cech

psychofizycznych. Dla uczniów z dysfunkcjami zaleca się przydział sprawdzonych miejsc „pierwszego kontaktu zawodowego”. W kolejnej klasie, semestrze zaleca się zmieniać firmy. Możliwość zmiany firmy uzależniona jest od ilości firm w danym regionie.

Każde miejsce odbywania praktyk zawodowych powinno być odwiedzone kierownika szkolenia praktycznego lub inna osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły co najmniej raz w semestrze w czasie, gdy uczeń odbywa tam zajęcia. W firmie uczniem opiekuje się instruktor praktycznej nauki zawodu lub wskazana przez pracodawcę inna osoba z odpowiednim przygotowaniem pedagogicznym. Osoba opiekująca się uczniem zajmuje się także oceną wykonania poszczególnych zadań zawodowych, nadzorowaniem ich poprawności wykonania a ocena pracy ucznia zgodnie z obowiązującym statutem danej szkoły. Wszystkie te czynności dokumentowane są w dzienniku zajęć praktycznych, który jest dokumentacją ucznia i po zakończonym semestrze/ roku szkolnym jest dostarczony do szkoły.

Uczeń przed pójściem na zajęcia praktyczne powinien być ubezpieczony (przez szkołę) zarówno od zdarzeń losowych (nieszczęśliwy wypadek, uszczerbek na zdrowiu), jak i od ewentualnego uszkodzenia urządzenia, jeśli takie zdarzenie miałyby miejsce.

Praktyki zawodowe: termin praktyk zawodowych powinien być ustalany z placówkami i zatwierdzany na Radzie Pedagogicznej.

Zarówno w czasie zajęć praktycznych jak i praktyk zawodowych u pracodawcy osoba sprawująca opiekę nad uczniem jest w stałym kontakcie ze szkołą. Szkoła jest informowana na bieżąco zarówno o nieobecnościach jak i innych zdarzeniach mających miejsce w miejscu odbywania praktyk. Osobą do pierwszego kontaktu jest nauczyciel/opiekun zajęć praktycznych ale także dyrektor szkoły z racji tego, że to dyrektor szkoły podpisuje umowę między szkołą a placówką.

6. Zasady i formy monitorowania jakości kształcenia praktycznego realizowanego przez uczniów u pracodawcy

Zgodnie z rozporządzeniem MEN, to szkoła organizuje zajęcia praktyczne. Kierownik szkolenia praktycznego lub inna osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły przed rozpoczęciem roku szkolnego potwierdza w każdej firmie/instytucji gotowość przyjęcia ucznia na zajęcia praktyczne, a następnie wskazuje firmy uczniom.

Kierownik szkolenia praktycznego lub inna osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły przygotowuje dla każdej firmy umowę na realizację zajęć praktycznych. Do umowy jest dołączone skierowanie imienne dla konkretnego ucznia ze wskazaniem terminu oraz z podaniem zakresu zadań zawodowych do których uczeń jest już w szkole przygotowany. Skierowanie i wykaz umiejętności pracodawca dostaje gdy przychodzi na zajęcia nowy uczeń, w kolejnej klasie. Kolejnym dokumentem jest dziennik zajęć praktycznych. Jest to dokument wielostronicowy, w którym pracodawca potwierdza obecność ucznia na zajęciach oraz jest tam miejsce na opisanie czynności, zadań zawodowych które uczeń danego dnia zrobił, tę część wypełnia uczeń pod koniec każdego dnia zajęć a nauczyciel/ instruktor praktycznej nauki zawodu w firmie potwierdza podpisem. Jest także miejsce na dokonanie co najmniej 3 ocen za wykonane prace w czasie semestru. Dziennik zajęć pozostaje w firmie przez cały czas trwania zajęć. Dziennik podlega kontroli przez kierownika szkolenia praktycznego lub inną osobę wyznaczoną przez

dyrektora szkoły w czasie jego wizyty w firmie. Jest dostarczony do szkoły pod koniec semestru z wystawioną proponowaną oceną semestralną oraz opinią z postawy zawodowej ucznia. Oprócz tej formalnej dokumentacji, która później jest przechowywana w szkole i stanowi część dokumentacji nauki ucznia, uczeń prowadzi jeszcze zeszyt zajęć praktycznych. Ten zeszyt, podlega kontroli w szkole. Dzięki takiemu monitorowaniu, można szybko zauważyć że np. w danej firmie uczeń wykonuje jednorodne, proste prace (np. prucie i prasowanie itp) i wyjaśnić przyczynę.

7. Przykładowy wzór umowy szkoły z pracodawcą, (także wzory innych dokumentów PNZ)

Rozporządzenie o praktycznej nauce zawodu narzuca konieczne punkty, które muszą się znaleźć w każdej umowie. Są to:

- „1) nazwę i adres podmiotu przyjmującego uczniów na praktyczną naukę zawodu oraz miejsce jej odbywania;
 - 2) nazwę i adres szkoły kierującej uczniów na praktyczną naukę zawodu;
 - 3) zawód, w którym będzie prowadzona praktyczna nauka zawodu;
 - 4) listę zawierającą imiona i nazwiska uczniów odbywających praktyczną naukę zawodu, z podziałem na grupy;
 - 5) formę praktycznej nauki zawodu: zajęcia praktyczne lub praktyki zawodowe, i jej zakres, a w przypadku zajęć praktycznych odbywanych u pracodawców na zasadach dualnego systemu kształcenia – także liczbę dni w tygodniu, w których zajęcia praktyczne odbywają się u pracodawców;
 - 6) terminy rozpoczęcia i zakończenia praktycznej nauki zawodu;
 - 7) prawa i obowiązki stron umowy, ze szczególnym uwzględnieniem praw i obowiązków określonych w § 8;
 - 8) sposób ponoszenia przez strony umowy kosztów realizacji praktycznej nauki zawodu wraz z kalkulacją tych kosztów, z uwzględnieniem § 9;
 - 9) dodatkowe ustalenia stron umowy związane z odbywaniem praktycznej nauki zawodu, w tym sposób zgłaszania i uwzględniania wniosków, o których mowa w § 4 ust. 10.
4. Do umowy dołącza się program nauczania do danego zawodu.”

Przykładowa umowa na praktyczną naukę zawodu

..... r.
(miejsowość, data)

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dn.24 sierpnia 2017r. w sprawie praktycznej nauki zawodu

Umowa na praktyczną naukę zawodu

Umowa zawarta pomiędzy Branżową Szkołą I Stopnia
..... reprezentowaną przez
(nazwa Szkoły, miejscowość)

Dyrektora.....a
(imię i nazwisko)

właścicielem/prezesem/dyrektorem firmy/jednostki* (niepotrzebne skreślić)

..... -
.....

(nazwa firmy)

..... o praktyczną naukę zawodu dla
(imię i nazwisko)
kwalifikacji **MOD.13. Projektowanie i organizacja procesów wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych**

Dyrektor Szkoły kieruje uczniów kształcących się w zawodzie TECHNIK WŁÓKIENNICZYCH WYROBÓW DEKORACYJNYCH na praktyczne kształcenie zawodowe, realizując program nauczania nr.....

Zajęcia odbywać się będą od..... do..... (.....)
(dzień tygodnia)

Strony ustaliły, że:

1. Podmiot przyjmujący uczniów na zajęcia praktyczne zobowiązuje się do:

• prowadzenia praktycznego kształcenia zawodowego dla uczniów Szkoły
W.....
(nazwa miejsca odbywania praktyk)

mieszczącym się w.....
(adres)

zgodnie z wykazem czynności zawodowych, w określonych dniach tygodnia (.....)

- zapewnienia warunków materialnych do realizacji praktyk z uwzględnieniem przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy,
- nadzorowania przebiegu praktycznego kształcenia zawodowego
- do realizacji programu zajęć przewidzianego dla zawodu technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych
- nie ograniczania działań uczniów jedynie do prac porządkowych,
- dokonania oceny postępów w nauce uczniów i wykazania ich w szkolnej skali ocen,
- prowadzenia dokumentacji praktycznej nauki zawodu (Dziennik PNZ),
- powiadomienie szkoły w razie naruszenia przez ucznia regulaminu pracy,
- w razie nieobecności uczniów na zajęciach zobowiązana/y jest do powiadomienia nauczyciela praktycznej nauki zawodu w Szkole.

Zajęcia praktyczne nie mogą trwać dłużej niż do godz.19.00.

2. Dyrekcja Szkoły zobowiązuje się do:

- a) nadzorowania realizacji programu zajęć praktycznych.,
- b) współpracy z podmiotem przyjmującym uczniów na zajęcia praktyczne,
- c) zapewnienia ubezpieczenia młodzieży od nieszczęśliwych wypadków przed rozpoczęciem praktycznej nauki zawodu oraz szkolenie bhp,
- d) przygotowania kalkulacji ponoszonych kosztów realizacji praktycznej nauki zawodu, w ramach przyznanych przez organ prowadzący środków finansowych,
- e) dostarczenia wymaganej dokumentacji.

W roku szkolnym 2019/2020 nauczycielem do kontaktu w sprawie praktycznej nauki zawodu jest

.....

(imię i nazwisko)

3. Obowiązki uczniów i opiekunów oraz sposób nadzorowania i zaliczania określa Regulamin Praktycznej Nauki Zawodu obowiązujący w szkole.....

4. W razie likwidacji zakładu w ciągu trwania umowy, zakład powiadamia niezwłocznie o tym fakcie szkołę.

5. Strony umowy ustalają, że wnioski dotyczące treści programu nauczania zajęć praktycznych mogą być zgłaszane przez pracodawcę w formie pisemnej do dyrektora szkoły. Wnioski te będą uwzględniane w programie nauczania w kolejnym roku kształcenia praktycznego.

6.. Zmiany niniejszej umowy można wprowadzić za obustronną zgodą w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

7. Umowę sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron.

.....

data, pieczęć i podpis przedstawiciela jednostki kierującej

.....

data, pieczęć i podpis przedstawiciela jednostki przyjmującej

Przykładowe skierowanie na zajęcia praktyczne:

dn.

Skierowanie na praktyczną naukę zawodu

Sz. P.

.....

.....

Dyrektor, kieruje na praktyczną naukę zawodu w roku szkolnym 2019/2020 od dn.2019 do dn.2020 (z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od zajęć edukacyjnych) uczniów **III klasy** w zawodzie **technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych**

Zajęcia będą realizowane w 5 godzin przez uczniów:

.....

.....

.....

Podpis dyrektora szkoły

Przykładowy dziennik zajęć praktycznych

DZIENNIK ZAJĘĆ Z PRZEDMIOTU:
„.....” (zajęcia praktyczne)
ROK SZKOLNY 2019/2020
Klasa V / semestr I

.....
imię i nazwisko ucznia

Lista obecności

L.P.	Data zajęć praktycznych :	Potwierdzenie obecności: (podpis przedstawiciela firmy)
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.....		

Realizowane treści programowe

data		data	
.....			

Uzyskane oceny z wykonywanej pracy / czynności zawodowych

data	Wykonywane czynności	data	Ocena
.....			

Kryteria Oceniania Ucznia

UMOWA

powierzenia i przetwarzania danych osobowych, zwana dalej Umową powierzenia

zawarta dnia r. pomiędzy:

..... reprezentowaną przez dyrektora,
zwaną dalej **Administratorem danych**, a **Firmą**

.....
reprezentowaną przez,
do której jest skierowany uczeń na zajęcia praktyczne w roku szkolnym
zwaną dalej **Podmiotem przetwarzającym**

§ 1

1. Administrator danych powierza Podmiotowi przetwarzającemu dane osobowe do przetwarzania, w trybie art. 28 ogólnego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz.Urz.UE.L Nr 119, str. 1) (zwanego w dalszej części Umowy „Rozporządzeniem”), na zasadach, w zakresie i w celu określonym w niniejszej Umowie.
2. **Administratorem** przekazującym dane
Macierzysta placówka dydaktyczna ucznia skierowanego na praktyczną naukę zawodu na mocy Umowy z dn.
3. **Podmiotem przetwarzającym**, któremu powierzono przetwarzanie danych osobowych na mocy umowy powierzenia z administratorem jest firma branżowa wymieniona w tytule niniejszej umowy.
4. **Zbiór danych** których dotyczy powierzenie to: imię i nazwisko ucznia; imię i nazwisko kierownika szkolenia praktycznego lub innej osoby z ramienia szkoły; nazwa szkoły wraz z adresem i danymi kontaktu cyfrowego.
5. **Przetwarzanie danych** będzie polegało na ciągłej ocenie pracy ucznia realizującego PNZ w firmie, wystawieniu ocen za wykonana prace oraz imienne podanie uzyskanych przez ucznia ocen, nauczycielowi wychowawcy w celu wystawienia ocen klasyfikacyjnych z przedmiotu w dokumentacji ucznia w szkole.
6. **Zakres przetwarzania** obejmuje takie operacje jak dostęp, zapis, organizowanie, przechowywanie, udostępnianie na podstawie prawa.
7. **Czas trwania przetwarzania** jest ograniczony do okresu trwania zajęć PNZ wskazany w Umowie o której mowa w pkt. 2 z przedłużeniem o okres 1 miesiąca w przypadku konieczności realizacji czynności związanych z klasyfikacją ucznia.

§ 2

Podmiot przetwarzający zobowiązuje się w szczególności:

1. Przetwarzać powierzone dane wyłącznie w zakresie i celu przewidzianym w Umowie powierzenia
2. Przy przetwarzaniu powierzonych danych osobowych na podstawie Umowy powierzenia, zabezpieczyć je poprzez stosowanie odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych,

zapewniających adekwatny do wykazanego ryzyka stopień bezpieczeństwa, o którym mowa w art.32 Rozporządzenia.

3. Do przetwarzania powierzonych danych dopuścić wyłącznie osoby posiadające upoważnienie do przetwarzania danych osobowych nadane przez Podmiot przetwarzający.
4. Zapewnić zachowanie w poufności powierzonych danych osobowych w trakcie realizowania PNZ lub współpracy jak i po ustaniu zatrudnienia lub współpracy.
5. Do przekazywania na żądanie Administratora aktualnego wykazu osób którym powierzone dane zostały udostępnione.
6. Do wywiązania się z obowiązków określonych w w art. 32-36 Rozporządzenia, w szczególności w przypadku stwierdzenia naruszenia zasad ochrony i przetwarzania powierzonych danych osobowych na podstawie Umowy powierzenia, zgłaszać je Administratorowi niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 24 godzin od chwili stwierdzenia naruszenia na adres email:
7. Po zakończeniu realizacji zajęć PNZ i czynności związanych z koniecznością przetwarzania danych Podmiot przetwarzający jest zobowiązany do zniszczenia dokumentów zawierających dane osobowe (usuwa wszelkie ich istniejące kopie), chyba że prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego nakazują przechowywanie danych osobowych .
8. Podmiot przetwarzający nie może powierzyć wykonania wszystkich lub choćby części czynności określonych Umową powierzenia innemu podmiotowi bez uprzedniej pisemnej zgody Administratora danych

§ 3

Odpowiedzialności i kary

Podmiot przetwarzający przyjmuje do wiadomości, iż podczas realizacji Umowy powierzenia w zakresie przestrzegania przepisów Rozporządzenia, ponosi odpowiedzialność jak Administrator.

W przypadku naruszenia przepisów Rozporządzenia w ramach realizacji Umowy z przyczyn leżących po stronie Podmiotu przetwarzającego, w następstwie którego Administrator zostanie zobowiązany do wypłaty odszkodowania lub ukarany grzywną, prawomocnym orzeczeniem lub decyzją właściwego organu, Podmiot przetwarzający zobowiązuje się do zwrócenia równowartości odszkodowania lub grzywny poniesionych przez Administratora.

§4

Obowiązki umowy

Umowa powierzenia zostaje zawarta na czas od do

Dyrektor może wypowiedzieć Umowę powierzenia ze skutkiem natychmiastowym, w przypadku:

- a) rażącego naruszenia przez Podmiot przetwarzający postanowień Umowy,
- b) powierzenia przetwarzanych danych osobowych innemu podmiotowi bez zgody Administratora danych,
- c) wszczęcia przez organ nadzorczy postępowania przeciw Podmiotowi przetwarzającemu w związku z naruszeniem ochrony danych osobowych

§ 5

Zasady zachowania poufności

1. Podmiot przetwarzający oświadcza, że w związku ze zobowiązaniem do zachowania w tajemnicy danych poufnych nie będą one wykorzystywane, ujawniane ani udostępniane bez pisemnej zgody Administratora danych w innym celu niż wykonanie Umowy, chyba że konieczność ujawnienia posiadanych informacji wynika z obowiązujących przepisów prawa lub Umowy.

§ 6

Postanowienia końcowe

1. Wszelkie zmiany Umowy powierzenia powinny być dokonane w formie pisemnej pod rygorem nieważności, z zachowaniem warunków oraz dopuszczalności zmiany Umowy powierzenia
2. W sprawach nieuregulowanych Umową powierzenia, zastosowanie znajdują przepisy polskiego prawa, w tym Ustawy oraz Kodeksu Cywilnego.
3. Umowę sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron.

.....
Podmiot przetwarzający/firma

.....
Administrator danych/ szkoła

8. Formy współpracy nauczycieli, w tym nauczycieli praktycznej nauki zawodu oraz kierowników kształcenia praktycznego w realizację zajęć praktycznych, a także praktyk zawodowych.

Zaleca się, aby osobą koordynującą całość realizowanych zajęć we współpracy z pracodawcami był kierownik szkolenia praktycznego lub inna osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły dla danego zawodu. Jedna osoba powinna być odpowiedzialna za całą sferę dokumentacji, kontaktu i wystawiania ocen we współpracy z pracodawcami.

Zadania kierownika szkolenia praktycznego :

- Pełnienie nadzoru organizacyjnego i pedagogicznego nad przebiegiem praktycznej nauki zawodu.
- Przygotowanie harmonogramu zajęć praktycznych ze szczególnym uwzględnieniem: liczebności grup wynikającej ze stosowania przepisów BHP,
- Ustalanie z pracodawcami warunków i miejsc odbywania zajęć praktycznych.
- Wizytowanie uczniów na zajęciach praktycznych i prowadzenie arkuszy spostrzeżeń i uwag nt jakości odbywanych przez uczniów zajęć praktycznych.
- Nadzór nad zajęciami praktycznymi.
- Terminowe opracowywanie materiałów sprawozdawczych z praktycznej nauki zawodu.
- Współdziałanie z radą pedagogiczną w zakresie szkolenia praktycznego.
- Sporządzanie umów o kształcenie zawodowe.
- Wypełnianie dokumentacji pedagogicznej dotyczącej ocen (klasyfikacji) z zajęć praktycznych.
- Reprezentowanie szkoły w kontaktach z pracodawcami.
- Udzielanie konsultacji w zakresie prawa pracy w celu nauki zawodu z obowiązującymi przepisami.

Obowiązki nauczyciela praktycznej nauki zawodu/opiekuna na terenie zakładu:

- Integrowanie i korelowanie kształcenia ogólnego i zawodowego, w tym doskonalenie kompetencji kluczowych nabytych w procesie kształcenia ogólnego, dostosowywanie treści kształcenia do wymogów stawianych przez zakłady pracy.

- Przekazywanie uczniom wiedzy praktycznej z zakresu nauczanego przedmiotu; celem jest nabycie przez uczniów umiejętności praktycznych w wybranym zawodzie.
 - Podejmowanie działań wspomagających rozwój każdego uczącego się, stosownie do jego potrzeb i możliwości, ze szczególnym uwzględnieniem indywidualnych ścieżek edukacji i kariery, możliwości podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych oraz zapobiegania przedwczesnemu kończeniu nauki.
 - Przygotowywanie dla uczniów zadań szkoleniowo-usługowych.
 - Organizowanie stanowisk pracy dla uczniów; czuwanie nad prawidłową eksploatacją maszyn i urządzeń, sprawdzanie ich stanu technicznego i planowanie napraw.
 - Wdrażanie uczniów do rygorystycznego przestrzegania zasad bhp, PPOŻ i ochrony środowiska podczas wykonywania wszelkich prac.
 - Troska o stan zdrowia uczniów oraz czuwanie nad ich bezpieczeństwem podczas wykonywania prac.
- Nadzór nad całością zajęć praktycznych sprawuje dyrektor szkoły.